

Nowe składowisko odpadów nisko- i średnioaktywnych

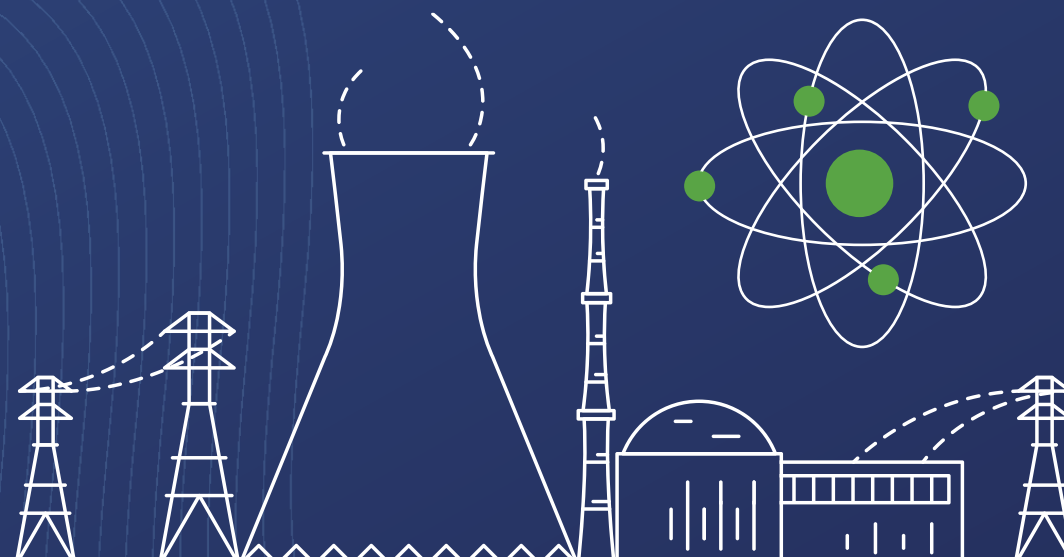

Aspekty formalno-prawne

Paweł Pytlarczyk

Dyrektor

*Departament Energii Jądrowej
Ministerstwo Klimatu i Środowiska*

Energetyka jądrowa w PEP2040 i Programie PEJ

Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. (PEP 2040)

jest dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki rozwoju sektora energetycznego. Jednym ze wskazanych szczegółowych celów jest wdrożenie energetyki jądrowej. Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w 2021r.

- Wdrożenie energetyki jądrowej jako jeden z celów szczegółowych **PEP2040**.

Program polskiej energetyki jądrowej (PPEJ)

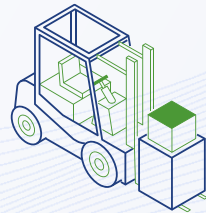
to strategiczny dokument rządowy stanowiący „mapę drogową” dla budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej. PPEJ określa podstawowe zadania, które musi zrealizować krajowa administracja, inwestor, dozór jądrowy oraz inne podmioty biorące udział w inwestycji. Dokument został przyjęty przez Radę Ministrów w 2014 r., a jego aktualizacja nastąpiła w 2020 r.

- celem Programu PEJ budowa 6-9 GWe zainstalowanej mocy w oparciu o duże, sprawdzone reaktory PWR, w perspektywie 2043 r.
- dodatkowo, w związku z dużym zainteresowaniem przemysłu, przewiduje się także rozwój w Polsce technologii SMR.

Odpady promieniotwórcze

Odpady promieniotwórcze to materiały stałe, ciekłe lub gazowe, zawierające substancje promieniotwórcze lub skażone tymi substancjami, których wykorzystanie nie jest przewidywane ani rozważane, w tym wypalone paliwo jądrowe przeznaczone do składowania. Z uwagi na ich szczególny charakter wymagają one specjalnego postępowania.

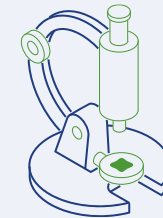
W Polsce odpady promieniotwórcze pochodzą z:

przemysłu

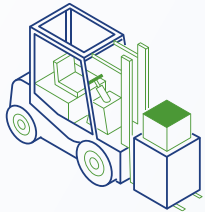
medycyny

nauki

Postępowanie z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym

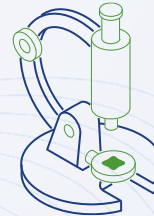
Odpady instytucjonalne z:

przemysłu

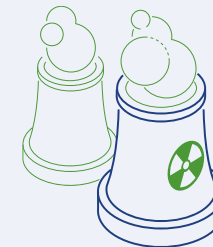

medycyny

nauki

+

energetyki jądrowej

zostaną skierowane do ostatecznego składowania w powierzchniowym składowisku odpadów promieniotwórczych.

Wypalone paliwo jądrowe z elektrowni jądrowej zostanie skierowane do ostatecznego składowania w głębokim składowisku odpadów promieniotwórczych.

Postępowanie z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym

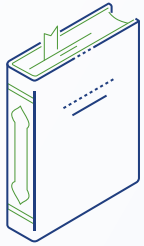
Energetyka jądrowa jest jedyną technologią:

- ze spójnym i zamkniętym systemem postępowania z odpadami w całym ich cyklu życia,
- z systemem gromadzenia środków finansowych na postępowanie z odpadami i likwidację elektrowni, już od pierwszego dnia jej pracy.

Odpady promieniotwórcze są oddzielane od człowieka i biosfery w całym cyklu ich życia.

- **Wypalone paliwo jądrowe** - chłodzone na terenie elektrowni, przechowywane w przechowalniku, składowane w składowisku geologicznym, ewentualnie alternatywnie poddane recyklingowi.
- **Wysokoaktywne odpady promieniotwórcze** - przechowywane w przechowalniku, składowane w składowisku geologicznym.
- **Nisko i średnio aktywne odpady promieniotwórcze** - składowane w składowisku odpadów promieniotwórczych.

Finasowanie postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym

Zgodnie z art. 38 d Ustawy Prawo atomowe, na pokrycie kosztów związanych z finansowaniem końcowego postępowania z wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczymi oraz kosztów likwidacji elektrowni jądrowej tworzy się wyodrębniony fundusz specjalny, zwany dalej „**funduszem likwidacyjnym**”.

- Środki funduszu mogą być lokowane na lokatach terminowych lub przeznaczone na zakup obligacji długoterminowych emitowanych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych.
- Wpłata na fundusz dokonywana jest od każdej wyprodukowanej w elektrowni jądrowej megawatogodziny energii elektrycznej.
- Dysponowanie środkami z funduszu wymaga zgody ministra właściwego ds. energii.
- Wysokość wpłaty ustalona do wysokości niezbędnej do zapewnienia środków niezbędnych do pokrycia kosztów. Teraz wynosi ona 17,16 zł /MWh.

Krajowy plan postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym.

Krajowy plan jest strategicznym narzędziem określającym konieczne działania i wyznaczającym zadania w celu osiągnięcia założeń polityki państwa w zakresie postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym.

Krajowy Plan został przyjęty przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 195 z dnia 16 października 2015 r.

Aktualizacja Krajowego planu została przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 154 z 21 października 2020 r.

Z realizacji planu co dwa lata publikowane jest sprawozdanie, ostatnie było za lata 2020-2021.

Krajowy plan postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym.

Plan jest zgodny z wymogami:

- Dyrektywy Rady 2011/70/Euratom ustanawiającej ramy wspólnotowe w zakresie odpowiedzialnego i bezpiecznego gospodarowania wypalonym paliwem jądrowym i odpadami promieniotwórczym,
- Ustawy Prawo atomowe,
- Wspólnej konwencji bezpieczeństwa w postępowaniu z wypalonym paliwem jądrowym i bezpieczeństwa w postępowaniu z odpadami promieniotwórczymi.

Plan był notyfikowany w Komisji Europejskiej, która oceniła pozytywnie jego zgodność z wymogami Dyrektywy.

Plan podlega co 10 lat ocenie ekspertów zagranicznych (MISJA ARTEMIS).

Krajowy plan postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym.

Główne zadania przewidziane do realizacji w zakresie postępowania z odpadami promieniotwórczymi nisko- i średnioaktywnymi:

- Wybór lokalizacji, budowa i eksploatacja nowego składowiska powierzchniowego odpadów promieniotwórczych (NSPOP).
- Przygotowanie do zamknięcia, ostateczne zamknięcie i długotrwały monitoring Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych (KSOP) w Różanie.

Nowe składowisko

powierzchniowe odpadów promieniotwórczych nisko- i średnioaktywnych krótkożyciowych (NSPOP)

Dlaczego jest potrzebne NOWE składowisko:

- możliwość składowania odpadów promieniotwórczych w działającym od ponad 60 lat składowisku w Różanie wyczerpują się,
- rozwój energetyki jądrowej spowoduje znaczące zwiększenie ilości powstających w Polsce odpadów promieniotwórczych nisko- i średnioaktywnych.

Poszukiwania lokalizacji NSPOP

Trwają poszukiwania lokalizacji NSPOP prowadzone przez Ministra właściwego ds. energii, we współpracy z PIG i ZUOP.

- Kluczowym warunkiem powodzenia procesu budowy NSPOP jest dialog ze społecznością lokalną w celu uzyskania jej akceptacji dla tej inwestycji.
- 11 sierpnia 2023 r. MKiŚ ogłosiło nabór dla gmin chętnych do udziału w procesie wyboru miejsca na nowe składowisko powierzchniowe odpadów promieniotwórczych nisko- i średnioaktywnych krótkożyciowych.
- Proces naboru wygasający 15 listopada 2023 roku zostanie przedłużony.

Dotychczasowe działania w celu poszukiwania lokalizacji NSPOP

Opracowano procedurę wyboru lokalizacji NSPOP,

Opracowane wymagania (np. geologiczne, hydrologiczne, prawne), których spełnienie jest niezbędne do budowy NSPOP,

Przeanalizowano prowadzone wcześniej działania w zakresie poszukiwań lokalizacji NSPOP – wytypowano 15 potencjalnych lokalizacji,

Przeprowadzono w niektórych z ww. lokalizacji konsultacje w sprawie przystąpienia do badań umożliwiających ocenę potencjalnej lokalizacji,

Dokonano oceny możliwości budowy NSPOP w Gminie Różan,

Poszukiwano potencjalnych lokalizacji NSPOP w porozumieniu z KOWR, Lasami Państwowymi i AMW,

Dokonano, w ramach działań Państwowej Służby Geologicznej, oceny przydatności ewentualnych lokalizacji do budowy NSPOP,

Wprowadzono zmiany do Prawa atomowego w zakresie finansowania budowy NSPOP.

Niestety negatywnie na działania wpłynęła pandemia COVID 19, stopując je na co najmniej dwa lata.

Plan działania

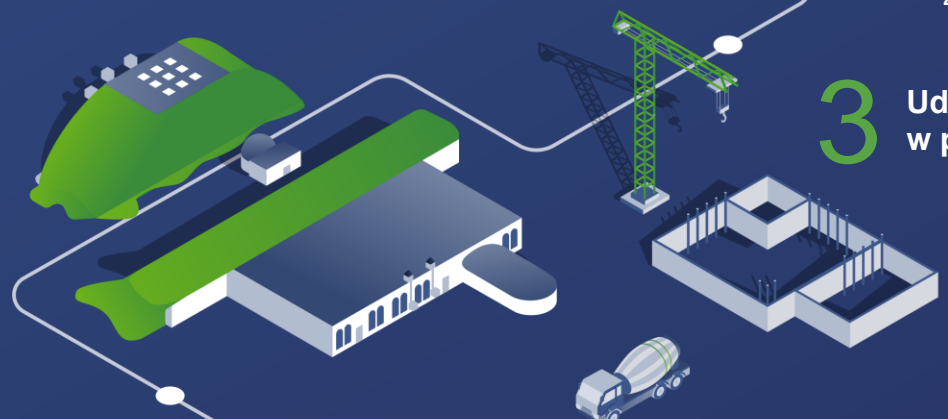
1 Poszukiwanie i wybór miejsc- kandydatów pod budowę NSPOP w dialogu ze społecznością lokalną

2 Udział społeczeństwa w przygotowaniach do budowy

- badania geologiczne i pomiary terenu,
- opracowanie raportu bezpieczeństwa składowiska,
- pozyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- opinia Komisji Europejskiej, wydana na podstawie art. 37 traktatu Euratom,
- zezwolenia Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki na budowę

3 Udział społeczeństwa w przygotowaniach do budowy

5 Długookresowy monitoring radiologiczny

4 Eksploatacja składowiska

6 Zamknięcie obiektu

Korzyści dla gminy wynikające z funkcjonowania NPSOP

1 Dodatkowe pieniądze dla gminy pochodzące z budżetu państwa

Ich wysokość to

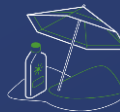
4 - krotność
dochodów

gminy z tytułu podatku od nieruchomości maksymalnie 10,5 mln

2 Wykorzystanie tych środków na potrzeby mieszkańców, np. na:

inwestycje
(np. sieć wodociągowa, drogi, kanalizacja)

dofinansowanie
do wypoczynku dzieci

służby zdrowia
wzmocnienie

zmniejszenie mieszkańcom opłat
za wodę i ścieki

3 Impuls dla rozwoju lokalnej gospodarki

Stabilny
i przewidywalny
pracodawca
w regionie

Przykłady z innych krajów

EL CABRIL Hiszpania

Jest to składowisko powierzchniowe, przeznaczone jest do składowania odpadów nisko i średnio aktywnych oraz bardzo nisko aktywnych.

Działa od 1992 roku i od tego czasu jest systematycznie rozbudowywane. Jest to składowisko modułowe, będące pewnego rodzaju wzorem dla innych krajów.

Przykłady z innych krajów

AUBE Francja

Jest to składowisko powierzchniowe, przeznaczone jest do składowania odpadów nisko i średnio aktywnych

Działa od 1992 roku. Jest to drugie składowisko we Francji (Pierwsze zostało już zamknięte).

Ma powierzchnię

95 ha.

Licencja w momencie jego uruchomienia została udzielona na składowanie

1 mln m³

odpadów nisko i średnio aktywnych.

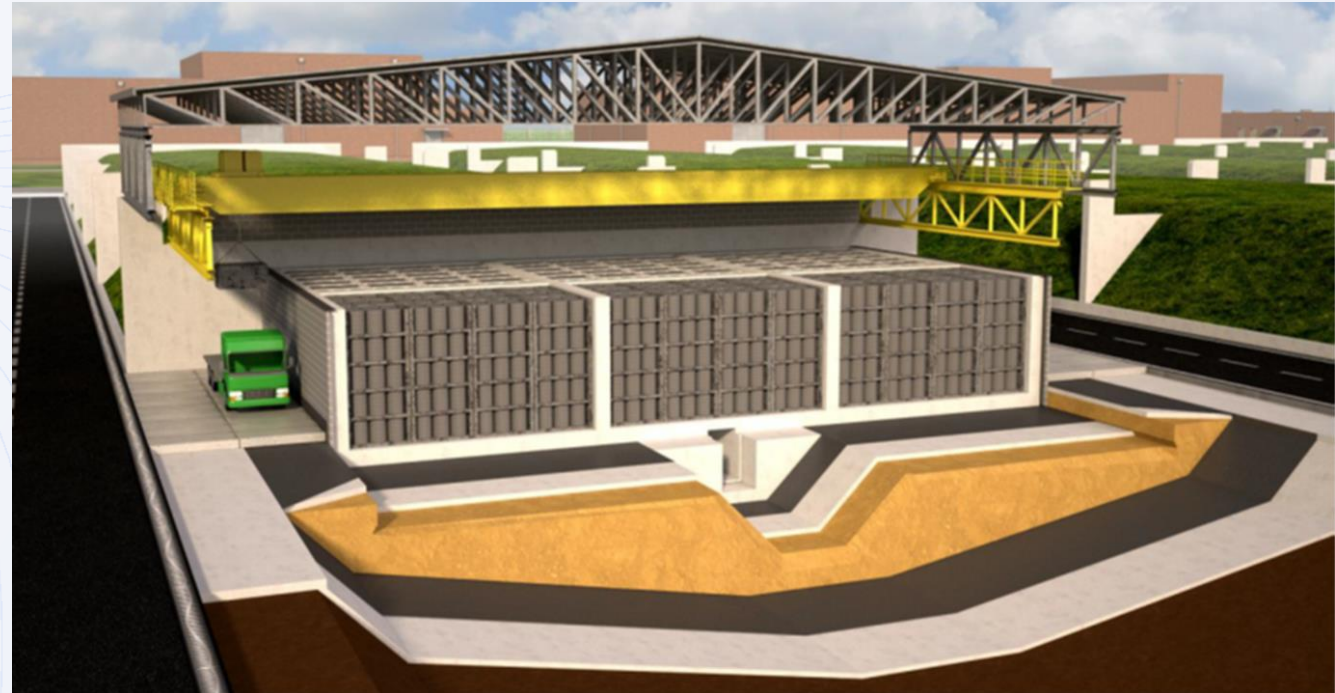
Nowe składowisko odpadów promieniotwórczych nisko- i średnioaktywnych krótkożyciowych - nabór gmin

Zapraszamy Gminy do zgłaszania się do udziału w procesie wyboru miejsca na nowe składowisko powierzchniowe odpadów promieniotwórczych.

MKiŚ jest otwarte na dialog z gminami.

Gmina, która zostanie wybrana na lokalizację NSPOP stworzy sobie możliwości długofalowego rozwoju.

Więcej informacji - na stronie internetowej MKiŚ:
www.gov.pl/web/klimat

Dziękujemy
za uwagę

